

Het verdwijnen van het getij in de Biesbosch.

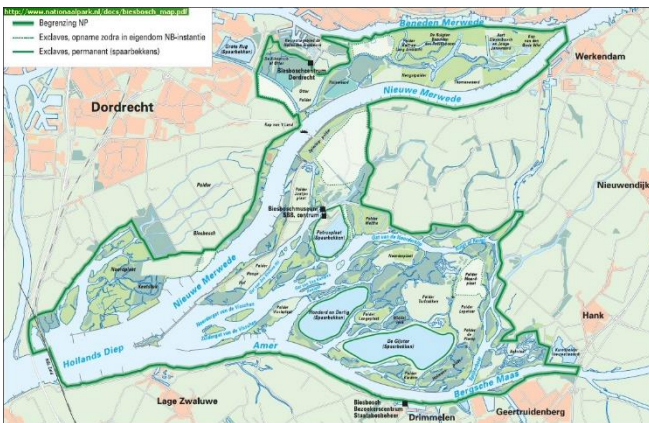
Menno Graafmans

Onderzoeksvraag

Heeft de afname van het getij in de Biesbosch flora en fauna in het gebied veranderd?

Gebiedsbeschrijving

De Biesbosch is een zoetwatergetijdengebied waar de Waal, vanaf Woudrichem de Merwede genoemd, en de **Maas**, vanaf Geertruidenberg de Amer genoemd, samenkomen in het Hollands Diep. Het getijdengebied ontstond door de tweede St.-Elizabethsvloed in de nacht van 18 op 19 november 1421^[6]. Eerst was het een binnensee met **brak water**, maar door afzettingen begonnen slikken te vormen die weer in eilanden veranderden. Door inpoldering en het aanleggen van kanalen verdween de binnensee voorgoed en ontstond het getijdengebied dat de Biesbosch nog steeds is zoals te zien is in figuur 1.

Figuur 1: Overzichtskartaal van de Biesbosch^[5].

Na de watersnoodramp van 1953 besloot men om de Deltawerken aan te leggen. Met het voltooiën van de Haringvlietsluis sloot men de open verbinding die de Biesbosch met de Noordzee had af. Dit had als gevolg dat het getij in de Biesbosch afnam en de aanwezige flora en fauna, nog extra getroffen door een olie lekkage^[2], veranderde.

Figuur 2: Normale stroom in de Biesbosch^[4].

Resultaten

Voor de afsluiting van het Haringvliet was de Biesbosch een gebied met ongeveer 150 hogere planten, planten met wortels, een stengel en bladeren, waarvan er ongeveer 50 algemeen waren^[2]. Er kwamen vooral veel wilgen, riet en bies voor. Qua fauna was het gebied vooral beroemd om zijn vogel- en visbestand. **Vissen** zoals de **zalm**, de steur en de forel kwamen bijna nergens anders in Nederland voor^[3].

Figuur 3: Beeld voor terugkeer van de steur in de Biesbosch na het verdwijnen in 1952^[1].

Na het voltooiën van de Haringvlietsluis zakte het getijdenverschil van twee meter naar enkele decimeters, verschillend per plek^[2]. Dit had als gevolg dat de grote riet- en bieschelden plaatsmaakten voor gras en loofbomen. Het gebied veranderde steeds meer in een normaal moeras met op de grote droge stukken loofbos. De plekken die niet meer droog kwamen te staan tijdens eb raakten begroeid met **waterlelies**. Ook de fauna veranderde. Veel trekvisseren verdwenen en maakte plaats voor veelvoorkomende vissen als snoek en brasem^[3].

Conclusie

Er is veel veranderd in de Biesbosch na het afnemen van het getij. Veel zeldzame soorten die in het getijdengebied voorkwamen, verdwenen en veelvoorkomende soorten namen hun plek in. Het unieke gebied dat de Biesbosch ooit was is veranderd in een moeras dat steeds meer op een gewoon Nederlands bos begint te lijken.

Referenties

- [1] BN-DeStem, Léon Krijnen, (2015) eerste steur terug in de Biesbosch, www.bndestem.nl
- [2] De Boois, H. (1982). Veranderingen in het milieu en de vegetatie in de Biesbosch door de afsluiting van het Haringvliet. *Deel A. Diss.*
- [3] Boudewijn, T. J. (2000). Onderbouwing voedselwebmodel Slidrechtse Biesbosch.
- [4] Jenson~commons, 2006, Typical view of the internal parts of the Hollandsce Biesbosch (national park), near Dordrecht, Netherlands.
- [5] Nationaal park de Biesbosch, 2015, Overzichtskartaal, np-debiesbosch.nl
- [6] Zonneveld, I. S., Knoppert, P. L., & Michels, F. W. (1974). De Biesbosch. Waarin opgenomen; Beschrijving gedenkkaart Levensloop sedert 1421. Spaarbekkens voor Zuid-West Nederland.